

Kaisa Häkkisen julkaisut 1976–2010¹

1976

- Vokaalisynteesiin perustuva tutkimus suomen ja unkarin vokaalifoneemien rajoista. – *Sananjalka* 18, 70–77. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Uudentyyppinen sanakirjakokeilu. [Arvostelu teoksesta Wolfgang Veenker: *Materialien zu einem onomasiologisch-semasiologischen vergleichenden Wörterbuch der uralischen Sprachen.*] – *Sananjalka* 18, 208–210. Suomen Kielen Seura, Turku.

1977

- Tilastotietoja suomen kielen äännerakenteesta. – *Sananjalka* 19, 57–68. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Ein neues Handbuch über die ungarische Sprache. [Arvostelu teoksesta Loránd Benkő – Samu Imre (eds): *The Hungarian Language.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 42, 231–237. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- K. H. – Fred Karlsson (eds): *Papers from the Conference on General Linguistics. Lammi 22.–23.9.1977.* Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 1. Turku.

1978

- Ersämordvan, suomen ja unkarin vokaalifoneemien rajojen määrittämisestä synteettisen testimateriaalin avulla. – Toivo Tikka (toim.): *Fonetiikan päivät – Joensuu 1976. VI fonetiikan päivillä Joensuun korkeakoulussa 24.–25.4.1976 pidetyt esitelmät*, 20–30. Kielten osaston julkaisuja 1. Joensuun korkeakoulu. Joensuu.
- Suomen yleiskielen tavuttamisesta. – *Rakenteita. Juhlakirja Osmo Ikolan 60-vuotispäiväksi 6.2.1978*, 13–28. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 6. Turku.
- Keskustelua kielitieteen asemasta. – *Virittäjä* 82, 184–185. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Lingvistit Seilissä 24.–25.8.1978. – *Virittäjä* 82, 375–377. Kotikielen Seura, Helsinki.

---

1. Julkaisut ovat luettelossa vuosittain seuraavassa järjestyksessä: monografiat, yliopistolliset oppikirjat, artikkelit, katsaukset/arvostelut, toimitteet, populaarikirjoitukset, kolumnit. Loppuvuoden 2010 osalta julkaisuluettelon tiedot ovat puutteelliset tämän teoksen ilmestymisajankohdan vuoksi.

Suomen kielitieteellisen yhdistyksen 1. toimintavuosi. – *Virittäjä* 82, 190. Kotikielen Seura, Helsinki.

K. H. – Fred Karlsson (toim.): *Papers from the Conference on General Linguistics. Seili 24.–25.8.1978*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 2. Turku.

1979

Suomalais-ugrialaisten kielten etymologisen tutkimuksen asemasta ja ongelmista. – *Sanomia. Juhlakirja Eeva Kangasmaa-Minnin 60-vuotispäiväksi 14.4.1979*, 193–212. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 9. Turku.

Eine Neuerscheinung aus dem Bereich des Wogulischen. [Arvostelu teoksesta Béla Kálmán: *Wogulische Texte mit einem Glossar.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 43, 324–326. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.

Paneelikeskustelu kielitieteen ja psykologian suhteesta. – *Virittäjä* 83, 138–140. Kotikielen Seura, Helsinki.

Unkarin sanaston suomalais-ugrilaiset ainekset. [Arvostelu teoksesta *A magyar szókészlet finnugor elemei I–III.*] – *Sananjalka* 21, 191–197. Suomen Kielen Seura, Turku.

K. H. – Jussi Kallio – Leena Kytömäki (toim.): *Sanomia. Juhlakirja Eeva Kangasmaa-Minnin 60-vuotispäiväksi 14.4.1979*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 9. Turku.

K. H. – Fred Karlsson (toim.): *Papers from the Conference on General Linguistics. Seili 29.–30.8.1979*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 3. Turku.

1980

Moderni äänneoppi. [Arvostelu teoksesta Pekka Sammallahti: *Norjansaamen Itä-Enontekiön murteen äänneoppi.*] – *Virittäjä* 84, 363–366. Kotikielen Seura, Helsinki.

Suomen kielitiede 1980-luvun kynnyksellä. – *Virittäjä* 84, 54–57. Kotikielen Seura, Helsinki.

Uralistiikan bibliografian toinen nide ilmestynyt. [Arvostelu teoksesta *Bibliographie der uralischen Sprachwissenschaft 1830–1970.*] – *Sananjalka* 22, 200–202. Suomen Kielen Seura, Turku.

Viides kansainvälinen fennougristikongressi Turussa 20.–27.8.1980. – *Virittäjä* 84, 353–362. Kotikielen Seura, Helsinki.

K. H. – Osmo Ikola – M. K. Suojanen (toim.): *Congressus Quintus Internationalis Fenno-Ugristarum. Turku 20–27.VIII.1980*. Pars I–VIII. Suomen Kielen Seura, Turku 1980–1981.

- K. H. – Fred Karlsson (toim.): *Suomen kielitiede 1980-luvun kynnyksellä. Symposium Turussa 30.11.–1.12.1979*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 4. Turku.
- K. H. – Mirja Saari (toim.): *Kaksikielisyyksymyksiä. Seminaari Helsingissä 3.10.1980*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 5. Turku.
- Johdatusta fennougristiikkaan*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen opintomonisteita 10. Turku. (Uusi painos 1987.)

1981

- Yleisen kielitieteen peruskurssi*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 11. Turku. 99 s. (Ennakkopainos 1980. Useita painoksia.)
- Die Stellung des genuinen Wortschatzes in der finnischen Sprache der Gegenwart. – *Finnisch-Ugrische Mitteilungen* 5, 177–199. Helmut Buske Verlag, Hamburg.
- Johtaminen ja leksikaalistuminen – lingvistin vai tavallisen kielenkäyttäjän ongelmia? – *Sananmuodostuksen ongelmia. Seminaari Seilissä 3.–4.9.1981*, 49–67. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 7. Turku.
- K. H. (toim.): *Kielitieteen ja filosofian suhteesta. Esitelmätilaisuus Helsingissä 24.1.1981*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 6. Turku.
- K. H. (toim.): *Sananmuodostuksen ongelmia. Seminaari Seilissä 3.–4.9.1981*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 7. Turku.
- K. H. – Jorma Luutonen: *Kielitypologian perusteet*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen opintomonisteita 11. Turku. (Muut painokset 1985, 1987.)

1982

- Statistische Angaben zur Lautstruktur der finnischen Sprache. – *Finnisch-Ugrische Mitteilungen* 6, 77–96. Helmut Buske Verlag, Hamburg.
- Suomen kielen sanaston suomalais-ugrilaiset juuret. – *Sananjalka* 24, 7–23. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Kaivattu johdatus. [Arvostelu teoksesta Mikko Korhonen: *Johdatus lapin kielen historiaan*.] – *Sananjalka* 24, 202–208. Suomen Kielen Seura, Turku.
- K. H. (toim.): *Lauseenjäsennyksen perusteet. Seminaari Seilissä 9.–10.9.1982*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 9. Turku.
- K. H. (toim.): *Viitekehykset, hahmontunnistusprosessit ja luonnollinen kieli. Esitelmätilaisuus Helsingissä 16.1.1982*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisuja 8. Turku.

1983

- Kielihistorian tavoitteista ja metodeista. – Raija Ruusuvuori (toim.): *Kielemme tuntemus. Näkökulmia suomen kielen tutkimukseen ja opetukseen*, 12–22. Äidinkielen opettajain liiton vuosikirja XXX. Äidinkielen opettajain liitto, Helsinki.
- Suomen kielen äännerakenteen ominaispiirteistä – Auli Hakulinen – Pentti Leino (toim.): *Nykysuomen rakenne ja kehitys I. Näkökulmia kielen rakenteisiin*, 39–56. Tietolipas 93. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Harmaa etymologia. [Arvostelu teoksesta Veijo Meri: *Sanojen synty*.] – *Sananjalka* 25, 174–177. Suomen Kielen Seura, Turku.
- K. H. (toim.): *The Status of Corpus-based Study in Syntax. Seili 8.–9.9.1983*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisu 11. Turku.
- K. H. – Mauno Koski (toim.): *Näkökulmia semantiikkaan. Esitelmätilaisuus Helsingissä 21.1.1983*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisu 10. Turku.

1984

- Suomen kielen vanhimmasta sanastosta ja sen tutkimisesta. Suomalais-ugrilaisien kielten etymologisen tutkimuksen perusteita ja metodiikkaa*. [Väitöskirja.] Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisu 17. Turku. 447 s. (Toinen painos 1985.)
- Lainasanat suomen ja sen sukukielten historian tutkimuksen apuvälineinä. – *Virittäjä* 88, 287–307. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Wäre es schon an der Zeit, den Stammbaum zu fällen? Theorien über die gegenseitigen Verwandtschaftsbeziehungen der finnisch-ugrischen Sprachen. – *Ural-Altäische Jahrbücher*, Neue Folge, Band 4, 1–24. Societas Uralo-Altaica, Wiesbaden.
- [Arvostelu teoksesta Karlsson, Fred: *Suomen kielen äänne- ja muotorakenne*.] – *Ural-Altäische Jahrbücher*, Neue Folge, Band 4, 255–257. Societas Uralo-Altaica, Wiesbaden.
- Etymologisen tutkimuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta. [Väitöstilaisuuden alkajaisluento Turun yliopistossa 11.2.1984.] – *Sananjalka* 26, 165–170. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Saksalainen suomen kielioppi. [Arvostelu teoksesta Hans Fromm: *Finnische Grammatik*.] – *Sananjalka* 26, 207–211. Suomen Kielen Seura, Turku.
- K. H. (toim.): *Puhuttu kieli, kirjoitettu kieli ja kielen muutos. Seminaari Tvärminnessä 12.–13.10.1984*. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen julkaisu 12. Turku.

1985

- Suomen kielen sanaston historiallista taustaa.* Fennistica 7. Finska institutionen vid Åbo Akademi. Åbo. 159 s.
- Suomen kielen äänne- ja muotorakenteen historiallista taustaa.* Fennistica 6. Finska institutionen vid Åbo Akademi. Åbo. 132 s. (Toinen, korjattu painos 1991.)
- Kongressi komien mailla. – *Sananjalka* 27, 174–183. Suomen Kielen Seura, Turku.

1986

- Soome keele tuumsõnavara ajaloolisest ja morfoloogilisest taustast. – *Keel ja Kirjandus* 11/1986, 668–677. Eesti NSV Teaduste Akadeemia ja Eesti NSV Kirjanike Liit, Tallinn.
- Suomen kieli – Volgan mutkastako? – Rauno Endén (toim.): *Historian päivät 1985*, 31–47. Historiallinen Arkisto 88. Suomen Historiallinen Seura, Helsinki.
- Tärkeää tietoa vanhoista germaanisista lainoista. [Arvostelu teoksesta Tette Hofstra: *Ostseefinnisch und Germanisch.*] – *Sananjalka* 28, 236–241. Suomen Kielen Seura, Turku.

1987

- Nyky-suomen sanakirja 6. Etymologinen sanakirja.* Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo–Helsinki–Juva. 406 s. (Useita painoksia.)
- Kontrastiivisesta tutkimuksesta. – *Kontrastiivista kielentutkimusta* I, 5–24. Fennistica 8. Finska institutionen vid Åbo Akademi. Åbo.
- Ordböcker med finska och svenska från Schroderus till Karlsson. – *Fennistica festiva in honorem Göran Karlsson septuagenarii*, 21–36. Fennistica 9. Finska institutionen vid Åbo Akademi. Åbo.
- Suomen kielen vanhoista ja uusista yhdysverbeistä. – *Sananjalka* 29, 7–29. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Uralilaisen kielikunnan vanhimmat sanat. [Arvostelu teoksesta Károly Rédei: *Uralisches etymologisches Wörterbuch.*] – *Sananjalka* 29, 232–240. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Vanhat lainat uusissa kehyksissä. [Arvostelu teoksesta Károly Rédei: *Zu den indogermanisch-uralischen Sprachkontakten.*] – *Sananjalka* 29, 241–247. Suomen Kielen Seura, Turku.
- K. H. – Mauno Koski – Eeva Lähdemäki (toim.): *Fennistica festiva in honorem Göran Karlsson septuagenarii*. Fennistica 9. Finska institutionen vid Åbo Akademi. Åbo.

1988

- Keskustelua suomen morfofonologian kuvaamisesta. – *SKY* 1988, 51–60. Suomen kielitieteellinen yhdistys, Helsinki.
- Keskustelu suomen morfofonologian kuvaamisesta jatkuu sittenkin. – *Kieliposti* 1/1988, 28–30. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus – Valtion painatuskeskus, Helsinki.
- Kielisukulaistemme menneisyys ja nykyisyys. [Arvostelu teoksesta Valev Uibopuu: *Finnougrierna och deras språk*.] – *Sananjalka* 30, 214–218. Suomen Kielen Seura, Turku.
- [Arvostelu teoksesta Valev Uibopuu: *Finnougrierna och deras språk*.] – *Finsk tidskrift* 10, 568–572. Föreningen Granskaren, Åbo.
- Vielä yhdysverbeistä. – *Kieliposti* 3/1988, 46–47. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus – Valtion painatuskeskus, Helsinki.
- K. H. (toim.): *Symposium 1988. Turku 30.8.–2.9.1988. Itämerensuomalaisen filologian symposiumi. Referaatit*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos – Finska institutionen vid Åbo Akademi – Suomen ja Neuvostoliiton välinen tieteellis-teknillinen yhteistoimintakomitea.

1989

- Aulis J. Joki 2.6.1913–8.2.1989. – *Sananjalka* 31, 195–201. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Finsk-ugrisk språkvetenskap i Finland 1828–1918. [Arvostelu teoksesta Mikko Korhonen: *Finno-Ugrian Language Studies in Finland 1828–1918*.] – *Historisk Tidskrift för Finland* 1/1989, 136–140. Historiska föreningen, Helsingfors.
- Ruotsalaislainat Turun murteessa. [Arvostelu teoksesta Maija Grönholm: *Ruotsalaiset lainasanat Turun murteessa*.] – *Virittäjä* 93, 125–136. Kotikielen Seura, Helsinki.

1990

- Mistä sanat tulevat. Suomalaista etymologiaa*. Tietolipas 117. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 326 s. (Useita painoksia.)
- Mauno Koski 60-vuotias. – *Virittäjä* 94, 223–226. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Udmurtin typologiaa. [Arvostelu teoksesta Pirkko Suihkonen: *Korpustutkimus kielitynologiassa sovellettuna udmurttiin*.] – *Virittäjä* 94, 508–513. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Suomen kieli on myös vieras kieli. – Jorma Ranta (toim.): *Ensimmäinen sukupolvi. Kouvolan yhteiskoulu – Kouvonrinteen lukio 1955–1990*, 87–94. Kouvola.

1991

- K. H. – Pia Björkqvist: Varhaisnykysuomen yhdyssanat. – *Sananjalka* 33, 31–55. Suomen Kielen Seura, Turku.
- [Arvostelu teoksesta Ikola, Osmo, Palomäki, Ulla, und Koitto, Anna-Kaisa: *Suomen murteiden lauseoppia ja tekstikielioppia.*] – *Ural-Altäische Jahrbücher*, Neue Folge, Band 10, 200–203. Societas Uralo-Altaica, Wiesbaden.
- Suomen sanaston dynamiikkaa. [Arvostelu teoksesta Antero Niemikorpi: *Suomen kielen sanaston dynamiikkaa.*] – *Virittäjä* 95, 192–197. Kotikielen Seura, Helsinki.

1992

- Das etymologische Gesamtbild des finnischen Wortschatzes. – László Honti et al. (Hrsg.): *Finnisch-ugrische Sprachen zwischen dem germanischen und dem slavischen Sprachraum. Vorträge des Symposiums aus Anlaß des 25 jährigen Bestehens der Finnougristik an der Rijksuniversiteit Groningen 13.–15. November 1991*, 25–35. Amsterdam–Atlanta.
- De tidligste kontakter mellem finnernes og skandinavernes forfædre som set af en fennougrist. – John Lind – Olli Nuutinen (red.): *Det finske sprogs rødder. Artikler om finsk og den finsk-ugriske sprogfamilie*, 50–69. Finsk afdelings skrifter 4. København.
- Geminaatta-affrikaatan iästä ja alkuperästä. – *Festschrift für Károly Rédei zum 60. Geburtstag*, 179–183. Wien–Budapest.
- Suomen perussanaston etymologiset kerrostumat. – *Virittäjä* 96, 47–59. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Das langersehnte neue finnische Wörterbuch – Band 1. [Arvostelu teoksesta Risto Haarala (toim.): *Suomen kielen perussanakirja*. 1. A–K.] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 50, 300–309. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- Germaanisten lainasanojen ”Cullainen kiria”. [Arvostelu teoksesta A. D. Kylstra – Sirkka-Liisa Hahmo – Tette Hofstra – Osmo Nikkilä: *Lexikon der älteren germanischen Lehnwörter in den ostseefinnischen Sprachen.*] – *Sananjalka* 34, 179–185. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Kieli ja valta. [Arvostelu teoksesta Tapani Lehtinen – Susanna Shore (toim.): *Kieli, valta ja eriarvoisuus. Esitelmiä 18. kielitieteen päiviltä.*] – *Virittäjä* 96, 90–96. Kotikielen Seura, Helsinki.

1993

- Ongelmoita oppimia: Suomen agenttipartisiipin historiaa ja nykyisyyttä. – *Festschrift für Raija Bartens zum 25.10.1993*, 129–148. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 215. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.

- Suomen kielen tutkimus kansallisen diktatuurin kourissa. – Heikki Ylikangas (toim.): *Vaikea totuus. Vuosi 1918 ja kansallinen tiede*, 18–45. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 603. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Suomen lukusanasysteemin historiaa. – *Sananjalka* 35, 7–22. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Verbiketjut 1500-luvun kirjasuomessa. – *Systeemi ja poikkeama. Juhlakirja Alho Alhoniemen 60-vuotispäiväksi 14.5.1993*, 207–227. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 42. Turku.
- Lähestulkoon profeetta omalla maallaan. Osmo Ikola 75-vuotias. – *Virittäjä* 97, 102–108. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Millaista kielentuntemusta tulisi opettaa? – *Virittäjä* 97, 482–484. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Uralische Lautstatistik. [Arvostelu teoksesta *Statistik der uralischen Lautensprechungen*, zusammengestellt von Sándor Csúcs et al.] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 51, 233–235. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- Uutta ja vanhaa etymologian alalta. [Arvostelu teoksesta *Suomen sanojen alkuperä. Etymologinen sanakirja*. 1. A–K.] – *Sananjalka* 35, 165–170. Suomen Kielen Seura, Turku.

1994

- Agricolasta nykykieleen. Suomen kirjakielen historia*. Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo–Helsinki–Juva. 588 s.
- Kielitieteen perusteet*. Tietolipas 133. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 188 s. (Useita painoksia.)
- Hur Agricola var påverkad av svenskan. – *Folkmålsstudier* 35, 55–80. Föreningen för nordisk filologi, Helsingfors.
- Miten suomesta tehtiin sivistyskieli 1800-luvulla. – Arto Moisio – Jaana Magnusson (toim.): *Volgalaiskielet muutoksessa. Volgalaiskielten symposiumi Turussa 1.–2.9.1993*, 149–163. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 45. Turku.
- Alkukielen jäljillä. [Arvostelu teoksesta Mikko Korhonen: *Kielen synty*.] – *Hiidenkivi* 1/1994, 44. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Eri murteiden osuus suomen kirjakielen synnyssä. – *Läänemere areaali rahvaste kirjakeelte algusajad*. 7.–8. oktoober 1994. *Teesid*, 8–9. Tartu ülikool, Eesti keele õppetool. Tartu.
- Károly Rédei: eine zusätzliche Anmerkung. – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 52, 396. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- Savolainen ”sohva-ilmio”? Suomen yleiskielen ts-yhtymän murrevastineiden historiallista taustaa. – *Virittäjä* 97, 603–609. Kotikielen Seura, Helsinki.

Zu saure Trauben für den Fuchs? [Arvostelu teoksesta Ralf-Peter Ritter: *Studien zu den ältesten germanischen Entlehnungen im Ostseefinnischen.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 52, 321–340. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.

Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1/1994 ja 4–6/1994:

Rypsi ja rapsi, timotei ja tulppaani

Pääasioita

Lasten ja imeväisten suusta

Nimisanoja

1995

Kristfrid Ganander etymologina ja leksikografina. – [Christfrid Ganander:] *Mythologia Fennica*. Juha Pentikäinen (toim.), 161–180. Sine loco.

Satakunnan anti suomen syntaksin tutkimukselle. – *Kielen ja kulttuurin Satakunta. Juhlakirja Aimo Hakasen 60-vuotispäiväksi 1.11.1995*, 242–266. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 51. Turku.

Tilamorfeemit, kielijärjestelmän kodittomat kulmakivet. – *Sananjalka* 37, 7–23. Suomen Kielen Seura, Turku.

Suomen ystävä suurmiesten varjossa. [Arvostelu teoksesta Irmeli Pääkkönen: *Suomalainen sydäimestä. Carl Niclas Keckmanin toiminta suomen kielen kehittäjänä.*] – *Virittäjä* 99, 291–296. Kotikielen Seura, Helsinki.

Kantaako hanki vai tuleeeko takkela? – *Tiede* 2000 2/1995, 58–59. Tieteen tiedotus, Helsinki.

Maan ja taivaan suunnat. – *Hiidenkivi* 4/1995, 26–28. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.

Ylimmästä taivaasta alimpaan helvettiin. – *Stylus* 2/1995, 18–19. Kuvaama-aidonopettajain liitto, Helsinki.

K. H. – Terttu Lempiäinen: Koska maanviljely tuli Suomeen. – *Hiidenkivi* 6/1995, 10–14. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.

Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–3/1995 ja 5–6/1995:

Vanhasta uutta

Tosi tietoa

Kanuutteja ja kuukuspähkinöitä

Alkeistietoa

Alan miehiä

1996

- Suomalaisten esihistoria kielitieteen valossa*. Tietolipas 147. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki. 224 s.
- Die Christianisierung der finnisch-ugrischen Völker. – *Ural-Altäische Jahrbücher*, Neue Folge, Band 14, 40–57. Societas Uralo-Altaica, Wiesbaden.
- Indouralilainen arvoitus ja sen mahdollinen ratkaisu. – *Sananjalka* 38, 7–23. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Kalevalan vaikutus suomen kirjakielen kehitykseen. – Edit Mészáros (szerkesztette): *Ünnepi könyv Mikola Tibor tiszteletére*, 119–124. Szeged.
- K.B. Wiklund und E.N. Setälä – Freunde, Kollegen, Streitgenossen. – Lars-Gunnar Larsson (Hrsg.): *Lapponica et Uralica. 100 Jahre finnisch-ugrischer Unterricht an der Universität Uppsala. Vorträge am Jubiläumssymposium 20.–23. April 1994*, 337–343. Studia Uralica Upsaliensia 26. Uppsala.
- Suomen kieli 1700-luvulla. – *Helsinki 1700. Narinkka 1995*, 109–130. Helsingin kaupungin museo, Helsinki.
- Vaaja*, muinainen vallan merkki. – Ritva Liisa Pitkänen – Helena Suni – Satu Tanner (toim.): *Kielen kannoilla. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 20 vuotta*, 241–253. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 86. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus – Edita, Helsinki.
- K. H. – Terttu Lempiäinen: Die ältesten Getreidepflanzen der Finnen und ihre Namen. – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 53, 115–182. Suomalais-Ugri-lainen Seura, Helsinki.
- Kierrätettyä sanaa. [Arvostelu teoksesta Maija Länsimäki (toim.): *Sana kiertää. Kirjoituksia suomen kielestä.*] – *Virittäjä* 100, 312–315. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–5/1996:
Kirjailija kirjoittaa kirjan
Maalaisia, nuijamiehiä vai hämyveikkoja
Etymologin eläintarha
Vieraat valtiat
Etymologi rakentaa talon

1997

- K. H. – Seppo Zetterberg: *Финляндия толон но туннэ*. Ижевск. (Sama kirja on julkaistu mariksi, ersäksi, mokšaksi, komiksi, udmurtiksi ja venäjäksi.)
Финляндия вчера и сегодня. Йошкар-Ола.
Финляндиясь исяк и тячи. Саранск.
Финнэнь масторось икеле ды ней. Саранск.
Суоми мланде тенгече да таче. Йошкар-Ола.
Суоми: тöрыт и талун. Сыктывкар.

- Kuinka ruotsin kieli on vaikuttanut suomeen? [Laajennettu versio virkaanastujaisesityelmästä Hur svenska språket har påverkat finskan (21.3.1997).] – *Sananjalka* 39, 31–53. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Suomalaisten esihistoria kielitieteen valossa. – Jan Rydman (toim.): *Maailmankuva etsimässä. Tieteen päivät 1997*, 331–345. Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo–Helsinki–Juva.
- Jälkipuheita etymologiasta. [Arvostelu teoksesta Ulla-Maija Kulonen: *Sanojen alkuperä ja sen selittäminen. Etymologista leksikografiaa.*] – *Virittäjä* 101, 309–312. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Mari uhmaa universaalia. [Arvostelu teoksesta Jorma Luutonen: *The Variation of Morpheme Order in Mari Declension.*] – *Sananjalka* 39, 224–229. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Itää ja länttä suomen kielessä. – *Pirta* 4/1997, 9–11. Kalevalaisten naisten liitto, Helsinki.
- Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/1997:
 Etymologin perhepiiri
 Auringon päivästä pesupäivään
 Etymologin kasvitarha
 Etymologi käy kaupungilla
 Hämärän rajamailta
 Joulun sanomaa
- 1998
- Lo stato della ricerca sui dialetti del finlandese. – *Rivista Italiana di Dialettologia* 21, 323–363. Lingue dialetti società, Bologna.
- Suomalaiset linnunnimet. – *Tringa* 3/1998, 130–139. Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys, Helsinki.
- Suomen kirjakielen kehitys. – Arja Koskinen – Eira Söderholm (toim.): *Barentsin alueen itämerensuomalaiset vähemmistöt ja kirjakieli. Symposiumi Tromssassa 13.–15. kesäkuuta 1997. Nordlyd* 26/1998, 15–26. Universitetet i Tromsø.
- Uralilainen muinaiskulttuuri sanahistorian valossa. – Riho Grünthal – Johanna Laakso (toim.): *Oekeeta asijoo. Commentationes Fenno-Ugricae in honorem Seppo Suhonen sexagenarii 16.V.1998*, 188–194. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 228. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- K. H. – Pia Blomqvist: Suomea suomalaisille suomeksi vuodesta 1836: Elias Lönnrotin kieliopilliset kirjoitukset *Mehiläisessä*. – *Sananjalka* 40, 25–45. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Eteläviroa ja etymologian perusteita. [Arvostelu teoksesta Eino Koponen: *Eteläviron murteen sanaston alkuperä. Itämerensuomalaista etymologiaa.*] – *Sananjalka* 40, 187–194. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Retki menneeseen maailmaan. [Arvostelu teoksista Christfrid Ganander: *Nytt finskt lexicon* ja *Nytt finskt lexicon: hakemisto.*] – *Virittäjä* 102, 634–640. Kotikielen Seura, Helsinki.

Käsikirjoitus televisiosarjan *Spår* osaan *Språkspår* (Finlands Svenska Television, esitetty 28.12.1998).

Suomalaisten juuria etsimässä. – *Hiidenkivi* 1/1998, 38–40. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.

Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/1998:

Rautaa rajalta

Lainahöyhenissä

Etymologi keittää sopan

Etymologi tutkailee lintuja

Etymologi goes kapakka

Etymologi käy kirkossa

1999

Esisuomalainen pyyntikulttuuri ja maanviljely sanastohistorian kannalta. – Paul Fogelberg (toim.): *Pohjan poluilla. Suomalaisten juuret nykytutkimuksen mukaan*, 159–173. Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk 153. Societas Scientiarum Fennica, Helsinki.

Taidhacos Somen kielen? – *Virittäjä* 103, 269–273. Kotikielen Seura, Helsinki.
Tieteellinen johdatus saamen kieliin. [Arvostelu teoksesta Pekka Sammallahti: *The Saami Languages. An Introduction.*] – *Sananjalka* 41, 292–297. Suomen Kielen Seura, Turku.

Tyätä varotta. [Arvostelu teoksesta Kristina Krook: *Ensi tavun ie-, uo- ja yö-diftongien avartuminen suomen murteissa.*] – *Sananjalka* 41, 272–276. Suomen Kielen Seura, Turku.

Äußere Form und wissenschaftlicher Gehalt. [Arvostelu teoksesta Kyösti Julku (toim.): *Itämerensuomi – eurooppalainen maa.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 55, 177–183. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.

Keittiö on kansainvälinen. Mistä ruokasanat tulevat. – *Tempus* 4/1999, 32. Suomen kieltenopettajien liitto, Helsinki.

Kielipää: Acemiasta yliopistoon. – *Aurora* 6/1999, 46. Turun yliopisto, Turku.

Naapurisuhteita tuhansien vuosien takaa. – *Hiidenkivi* 2/1999, 31–32. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.

Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/1999:

Etymologi lumitöissä

Etymologin työkalupakki

Etymologin kukkakimppu

Etymologi menee metsään

Etymologin orkesteri

Etymologi käy saunassa

2000

- Early grammatical descriptions of Finno-Ugric. – Sylvain Auroux – E. F. K. Koerner – Hans-Josef Niederehe – Kees Versteegh (eds): *History of the Language Sciences. An International Handbook on the Evolution of the Study of Language from the Beginnings to the Present*. Volume 1, 806–814. Walter de Gruyter, Berlin – New York.
- Idiomin määritelmiä. – *Fennistica fausta in honorem Mauno Koski septuagenarii. Juhlakirja Mauno Kosken 70-vuotispäivän kunniaksi 21.2.2000*, 1–15. Åbo.
- Jalopeuran jäljillä. – *Tieteessä tapahtuu* 7/2000, 36–41. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.
- Suomalaisen fennistiikan tila ja tavoitteet vuonna 2000. – Н. Н. Колпакова (ред.): *Материалы международной научно-методической конференции преподавателей и аспирантов, посвященной 75-летию кафедры финно-угорской филологии спбгу. 16–17 марта 2000 г. Санкт-Петербург*, 7–15. Издательство С.-Петербургского университета.
- Suomen kirjakielen sanaston vakiintuminen. Esimerkkinä suomalaiset linnunimet. – Matti Punttila – Raimo Jussila – Helena Suni (toim.): *Piipliakielestä kirjakieleksi*, 254–278. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 105. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Suomen kirjakielen sijajärjestelmän vakiintuminen 1800-luvulla. – Matti Punttila – Raimo Jussila – Helena Suni (toim.): *Piipliakielestä kirjakieleksi*, 171–201. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 105. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Agricolan palapeli. [Arvostelu teoksesta Simo Heininen: *Mikael Agricola raamatunsuomentajana*.] – *Tieteessä tapahtuu* 6/2000, 64–68. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.
- Tieteellisen seuran rooli akateemisen kulttuurin kentässä. [Alkajaisanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 13.4.2000.] – *Sananjalka* 42, 235–237. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Kielipää: Kaikkihan me suomea osaamme, vai mitä? – *Aurora* 6/2000, 33. Turun yliopisto, Turku.
- Kielipää: Miten Suomen sivistyneistö alkoi puhua suomea. – *Aurora* 2/2000, 32–33. Turun yliopisto, Turku.
- Kielipää: Tiede on sotaa? – *Aurora* 1/2000, 25. Turun yliopisto, Turku.
- Mikä suomen kielessä on uralilaista. – *Hiidenkivi* 3/2000, 30–31. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Vastaus Simo Heiniselle. – *Tieteessä tapahtuu* 8/2000, 42. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.

Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/2000:

- Etymologi koulun penkillä
- Etymologin aikalisä
- Etymologi lähtee kalaan
- Etymologi lähtee tunturiin
- Etymologi joutuu tyrmään
- Etymologi kokkailee

2001

- K. H. – Vesa Vares. *Sanan valta. E. N. Setälän poliittinen, yhteiskunnallinen ja tieteellinen toiminta*. Werner Söderström Osakeyhtiö, Helsinki. 546 s.
- Millaista oli keskiajan suomi. – Tõnu Seilenthal – Anu Nurk – Triinu Palo (toim.): *Congressus Nonus Internationalis Fenno-Ugristarum 7.–13.8.2000 Tartu. Pars IV. Dissertationes sectionum: Linguistica I*, 320–327. Tartu.
- Nestor Emil Setälän kouluaikaiset kieli- ja kulttuuriharrastukset. – *Sananjalka* 43, 112–134. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Prehistoric Finno-Ugric culture in the light of historical lexicology. – Christian Carpelan – Asko Parpola – Petteri Koskikallio (eds): *Early Contacts between Uralic and Indo-European: Linguistic and Archaeological Considerations. Papers presented at an international symposium held at the Tvärminne Research Station of the University of Helsinki 8–10 January, 1999*, 169–186. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 242. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- Ausdrucksformen von Unvermeidlichkeit und Möglichkeit im Nordlappischen. [Arvostelu teoksesta Arja Koskinen: *Toiminnan välttämättömyys ja mahdollisuus: Pohjoissaamen modaalisten ilmausten syntaksia ja semantiikkaa.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 56, 413–417. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- [Arvostelu teoksesta Jukka Peltovirta (toim.): *Hämeen käräjät 1*] – *Muinaistutkija* 2/2001, 57–62. Suomen arkeologinen seura, Helsinki.
- Kaitaa polkua inhimillisen ajattelun lähteille. [Arvostelu teoksesta Pentti Leino – Ilona Herlin – Suvi Honkanen – Lari Kotilainen – Jaakko Leino – Maija Vilkkumaa: *Roolit ja rakenteet. Henkilöviitteinen allatiivi Biblian verbi-konstruktioissa.*] – *Tieteessä tapahtuu* 7/2001, 64–68. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.
- Kansa kasvoi, geenit kertovat. [Arvostelu teoksesta Reijo Norio: *Suomi-neidon geenit. Tautiperinnön takana, juurillemme johtamassa.*] – *Hiidenkivi* 1/2001, 34–35. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutu-liitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Kymmenen teesiä tieteen kielestä. – *Virittäjä* 105, 272–274. Kotikielen Seura, Helsinki.

- Rahapula – tieteellisen seuran arkea ennen, nyt ja aina. [Esimiehen alkajais-
sanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 9.4.2001.] – *Sananjalka* 43,
187–190. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Streiflichter auf die Geschichte der Sprachwissenschaft in den nordischen Län-
dern. [Arvostelu teoksesta Even Hovdhaugen – Fred Karlsson – Carol
Henriksen – Bengt Sigurd: *The History of Linguistics in the Nordic Coun-
tries.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 56, 437–444. Suomalais-Ugrilai-
nen Seura, Helsinki.
- Kalevala, Suomen kansallisaarre. – *Kieleke* 1/2001, 19–20. Kanta ry., Turku.
- Kielipää: Miksi suomalaisen pitää opiskella suomea? – *Aurora* 1/2001, 5. Turun
yliopisto, Turku.
- Kielipää: ”Ota syxyllä keskinkertainen vanha kettu...”. – *Aurora* 5/2001, 39.
Turun yliopisto, Turku.
- Maskun Hemminki kielenkäyttäjänä. – *Hengellinen Kuukauslehti* 2/2001, 12.
Herättäjä-yhdistys, Lapua.
- Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/2001:
Etymologi lähtee metsälle
Etymologi taiteilee
Etymologi nostaa ankkurin
Etymologi sairastaa
Etymologi sisustaa
Etymologi nautiskelee

2002

- Suomalaisen oppikirjan vaiheita.* Suomen tietokirjailijat ry, Helsinki. 94 s.
- Suomen kielen historia 1: Suomen kielen äänne- ja muotorakenteen historial-
lista taustaa.* [Teos on aiemmin julkaistu nimellä *Suomen kielen äänne-
ja muotorakenteen historiallista taustaa.*] Turun yliopiston suomalaisen ja
yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 69. Turku. 122 s.
- Elias Lönnrot as a Linguist. – *Journal of Finnish Studies* 6: 1 & 2, 27–40. Uni-
versity of Toronto, Finnish Studies Program, Toronto.
- Elias Lönnrot kielimiehenä. – Pekka Laaksonen – Ulla Piela (toim.): *Lönnrotin
hengessä 2002*, 123–135. Kalevalaseuran vuosikirja 81. Suomalaisen Kir-
jallisuuden Seura, Helsinki.
- Eläin suomen kielessä. – Henni Ilomäki – Outi Lauhakangas (toim.): *Eläin
ihmisen mielenmaisemassa*, 26–62. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran
Toimituksia 885. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Kielten menneisyys ja sen tutkiminen. – Riho Grünthal (toim.): *Ennen, mui-
noin. Miten menneisyyttämme tutkitaan*, 28–45. Tietolipas 180. Suomalai-
sen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Streitfragen: Die Vorgeschichte der Finnen aus linguistischer Perspektive. –
János Gulya (Hrsg.): *Konfrontation und Identifikation. Die finnisch-ugri-
schen Sprachen und Völker im europäischen Kontext*, 28–36. Veröffentli-
chungen der Societas Uralo-Altaica 59. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden.

- Suomen kirjakielen linnunnimien historia. – *Tieteessä tapahtuu* 8/2002, 10–16. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.
- Suomen kirjakielen linnunnimistön historia. – *Academia Scientiarum Fennica. Vuosikirja – Year Book 2002*, 161–168. Academia Scientiarum Fennica, Helsinki.
- Elias Lönnrot uudessa valossa. [Esimiehen alkajaissanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 11.4.2002.] – *Sananjalka* 44, 214–216. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Idiomi etsii paikkaansa. [Arvostelu teoksesta Marja Nenonen: *Idiomit ja leksikko. Lausekeidiomien syntaktisia, semanttisia ja morfologisia piirteitä suomen kielessä.*] – *Virittäjä* 106, 450–457. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/2002:
 Etymologin parhaat ystävät
 Etymologi urheilee
 Etymologi tutkailee maastoa
 Etymologi kattaa pöydän
 Etymologi tähyilee taivaalle
 Etymologi nukkuu yön yli

2003

- Diakroniaa synkroniassa: Suomen linnunnimistön rakenne ja kehitys. – *Erikoiskielet ja käännösteoria. VAKKI-symposiumi XXIII. Vaasa 8.–9.2.2003*, 30–48. Vaasan yliopiston käännösteorian, ammattikielten ja monikielisyiden tutkijaryhmän julkaisut 30. Vaasan yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Käännösteorian, ammattikielten ja monikielisyiden tutkijaryhmä. Vaasa.
- Kristinuskon vaikutus suomen sanaston kehitykseen. – Kaisamari Hintikka – Hanna-Maija Ketola – Päivi Salmesvuori (toim.): *Vanha ja nuori. Juhlakirja Simo Heinisen täyttäessä 60 vuotta*, 55–72. *Studia missiologica et oecumenica Fennica* 60. Luther-Agricola-Seura, Helsinki.
- Mikä linnulle nimeksi? Tapaustutkimus suomen kirjakielen sanaston vakiintumisen edellytyksistä ja ehdoista. – Valve-Liivi Kingisepp (toim.): *Vana kirjakeel ühendab. Artiklikogumik*, 28–46. Tartu ülikooli eesti keele õppetooli toimetised 24. Tartu.
- Suomen kielen ruotsalaiset lainat: tuloksia, ongelmia, mahdollisuuksia. – Michaela Pörn – Anita Åstrand (toim.): *Kieli tienhaarassa. Juhlakirja Maija Grönholmin 60-vuotispäivän kunniaksi 23.9.2003*, 44–57. Åbo Akademis förlag. Åbo.
- Suomettaren pojat. – Tommi Kurki – Päivi Laine – Arja Lampinen (toim.): *Suomettaren helmoista. Tutkielmia 1800-luvun suomen kielestä*, 13–43. Kirja-Aurora, Turku.

- [Arvostelu teoksesta Pantermöller, Marko: *Zur orthographischen Integration von Fremdwörtern im Finnischen.*] – *Ural-Altäische Jahrbücher*, Neue Folge, Band 18, 225–230. Societas Uralo-Altaica, Wiesbaden.
- Suomalaisen runouden juurilla. [Esimiehen alkajaisanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 9.4.2003.] – *Sananjalka* 45, 181–183. Suomen Kielen Seura, Turku.
- K. H. – Juha Mäkinen – Leena Kainulainen – Kirsi Korkka-Niemi – Matti Peikola – Ville Pernaa – Tytti Koivisto (toim.): *Turun yliopiston tohtori-promootio 23.–25.5.2003*. TS-Yhtymä Oy, Turku.
- Etymologioita-kolumnit *Hiidenkivi*-lehden numeroissa 1–6/2003:
 Etymologi käy kauppaa
 Etymologin rasvaiset jutut
 Etymologi viestii ja viestittää
 Etymologi bongaa miehiä
 Etymologin asevarasto
 Etymologi herkuttelee hedelmillä

2004

- Linnun nimi. Kirjakielemme linnunnimien alkuperä.* Kustannusosakeyhtiö Teos, Helsinki. 416 s. (Kirja on ilmestynyt myös korusidoksena: Amanita 2003.)
- Nykysuomen etymologinen sanakirja.* WS Bookwell Oy, Juva. 1633 s.
- Finska. – Iben Stampe Sletten (red.): *Nordens språk med rötter och fötter*, 75–95. Nord 8. Nordiska Ministerrådet, Köpenhamn. (Sama kirja on julkaistu myös norjaksi, tanskaksi, islanniksi ja fääriksi.)
- Mikael Agricolan teosten tieteellinen editio ja morfosyntaktinen tietokanta. – *Agricola-symposiumi Turku 20.–21.9.2004*, 47–49. Agricola-työryhmä, Turku.
- Mistä tulee poliisin vasikka? – *Kielikello* 4/2004, 38–39. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Turun yliopiston perustaminen ja toiminnan alkuvaiheet erityisesti kieli-kysymyksenä ja tiedepolitiikan näkökulmasta. – Maija Mäkikalli – Ulrika Grägg (toim.-red.): *Moderni Turku 1920- ja 1930-luvuilla. Det moderna Åbo under 1920- och 1930-talen. 22 kirjoitusta – 22 artiklar*, 317–329. k & h, kulttuurihistoria, Turun yliopisto.
- Tusinan tarina. – *Duodecim* 23/2004, 2731–2734. Suomalainen Lääkärisseura Duodecim, Helsinki.
- K. H. – Osmo Nikkilä (†): Zu einigen entlehnten Vogelnamen in der finnischen Sprache. – Irma Hyvärinen – Petri Kallio – Jarmo Korhonen (Hrsg.): *Ety-mologie, Entlehnungen und Entwicklungen. Festschrift für Jorma Koivu-lehto zum 70. Geburtstag*, 105–116. Mémoires de la Société Néophilologique de Helsinki LXIII. Helsinki.

- Englanti Suomen viralliseksi kieleksi? [Esimiehen alkajaissanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 15.4.2004.] – *Sananjalka* 46, 185–188. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Suomi tieteen kielenä. – *Minerva* 1/2004. Suomen akateemisten naisten liitto, Helsinki.
- Leipään puolet petäjäistä? – *Yliopistotiedot* 1/2004, 3. Turun yliopisto, Turku.
- Mikä on yliopiston strategia? – *Yliopistotiedot* 8/2004, 3. Turun yliopisto, Turku.
- Synonyymien tyylivärejä. – *Hiidenkivi* 1/2004, 40–41. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Etymologioita-kolumnit Hiidenkivi-lehden numeroissa 1–6/2004:
Maailman ympäri etymologin matkassa, osa 1–5
Etymologi tervehtii ja hyvästelee
- Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–8/2004:
Miksi tammikuu?
Kalevala kuuluu kielessä
Miksi ylösousemus mutta ei lentämys?
Miten tiivistä tuli sirri?
Ennen griljeerattiin
Sieniä sateella
Sääät ovat ydinsanastoa
Miksi pukki on pukki?

2005

- Maskun Hemmingin kieli. – Reijo Pajamo (toim.): *Soukat sanat maistaa suu. Hemminki Maskulaisen virsikirja 400 vuotta. Hymnos 2005*. Hymnologian ja liturgiikan seura, Helsinki.
- Vanhat suomalaiset taudinnimet. – *Duodecim* 9/2005, 993–997. Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, Helsinki.
- Iso suomen kielioppi osana suomalaisen kieliopinkirjoituksen perinnettä. [Arvostelu teoksesta Auli Hakulinen – Maria Vilkuna – Riitta Korhonen – Vesa Koivisto – Tarja Riitta Heinonen – Irja Alho (toim.): *Iso suomen kielioppi*.] – *Virittäjä* 109, 554–563. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Myrskyn silmässä. [Esimiehen alkajaissanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 7.4.2005.] – *Sananjalka* 47, 216–218. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Punainen jättiläinen on syntynyt. [Arvostelu teoksesta Auli Hakulinen – Maria Vilkuna – Riitta Korhonen – Vesa Koivisto – Tarja Riitta Heinonen – Irja Alho: *Iso suomen kielioppi*.] – *Tieteessä tapahtuu* 5/2005, 56–62. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.
- Suomalaisen oppikirjan historiaa. – *Aikakauskirja Äidinkielen opetustiede* 34/2005, 109–146. Äidinkielen opetustieteen seura, Espoo.
- Academia rediviva. – *Aurora* 6/2005, 3. Turun yliopisto, Turku.

Mistä on peräisin nimi lauantaimakkara? – *Tiede* 6/2005, 64. Helsinki Media, Helsinki.

Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–9/2005:

Tiedettä suomeksi
 Hyökyaalto vai tsunami
 Todellinen uudisraivaaja
 Vaati ja henki, uusi pari
 Tunnetko harakanhatun ja hinkuheinän?
 Ja ilma oli kuin linnunmaitoa
 Kumpi parempi: täsmäruoka vai tervike?
 Tekniikka on ihmisen tekoa
 Joulukuoli talvikuussa

2006

Aforismin kieli ja mieli. – *Sananjalka* 48, 43–63. Suomen Kielen Seura, Turku.
 Laajojen aineistojen käyttö ja käyttöongelmat kielentutkimuksessa. – Jaana Hallamaa – Veikko Launis – Salla Lötjönen – Irma Sorvali (toim.): *Etiikkaa ihmistieteille*, 203–219. Tietolipas 211. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

Suomen kielitieteen nousu 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa. – Sakari Ollitervo – Kari Immonen (toim.): *Herder, Suomi, Eurooppa*, 291–311. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1060. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

K. H. – Erkki Tuppurainen: *Mikael Agricolan messu* (16 s.)

[<http://evl.fi/agricola2007.nsf/sp2?open&cid=Content95553>]

[<http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/agricola/messu-joka-aikainen-agenda.pdf>]

Agricolan elämä ja työ

Mikael Agricolan koti ja perhe
 Mikael Agricolan elämänvaiheet pähkinänkuoressa
 Mikael Agricolan äidinkieli
 Mikael Agricolan teokset
 Abckiria
 Rucouskiria
 Se Wsi Testamenti

[http://www.edu.fi/perusopetus/aidinkieli/agricola/agricolan_elama_ja_työ]

[Arvostelu teoksesta Dennis Estill: *Diachronic change in Erzya word stress.*] – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 59, 239–240. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.

Kriittistä juhlintaa. [Esimiehen alkajais sanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 6.4.2006.] – *Sananjalka* 48, 146–148. Suomen Kielen Seura, Turku.

Mauno Koski 1930–2005. – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 59, 266–268. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.

Mauno Koski (1930–2005). – *Sananjalka* 48, 131–135. Suomen Kielen Seura, Turku.

Päivänavauksia (tammikuu–toukokuu)

[<http://www.edu.fi/perusopetus/aidinkieli/agricola/paivanavauksia>]

Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–9/2006:

Kansan juhlat juhlietaan monikossa

Sanoissa kuuluu ääniä

Palmuista pajuiksi

Morski pani sienet sekaisin

Matkailija on kestänyt turistia paremmin

Sataa vaikka satuja

Hyvää päivää, mikkelinpäivää

Svenska dagen varje dag

Joulupöydässä puuroa pakanoilta, sianreittä sivistyneiltä

2007

K. H. [– Simo Heininen:] *Mikael Agricolan Aapiskirja*. Kirjapaja, Helsinki. 90 s.

K. H. – Terttu Lempiäinen: *Agricolan yrtit. Mikael Agricolan Rucouskirian terveyttä tuovat kasvit, niiden esiintyminen ja käyttö 1500-luvulla*. Kirja-Aurora, Turku. 117 s.

Keeleteaduse alused. Eesti Keele Sihtasutus, Tallinn. 152 s.

Abckirian lukuopas sivu sivulta. – Kaisa Häkkinen (toim.): *Mikael Agricolan aapiskirja*, 41–77. Kirjapaja, Helsinki.

Agricolan eläintarha. – *Sananjalka* 49, 7–21. Suomen Kielen Seura, Turku.

Agricolan teosten ”Näin luetaan” -version laatimisperiaatteita ja ääntämisohjeita. – Kaisa Häkkinen (toim.): *Mikael Agricolan aapiskirja*, 79–90. Kirjapaja, Helsinki.

Erasmus Rotterdamilaisen Cullainen kiria. – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 1, 59–63. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1084. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

Esimerkkejä kielen muuttumisesta. – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 1, 172–175. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1084. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

Johdatus Mikael Agricolan rukouskirjan kalenteriosastoon. – Kaisa Häkkinen – Terttu Lempiäinen: *Agricolan yrtit. Mikael Agricolan Rucouskirian terveyttä tuovat kasvit, niiden esiintyminen ja käyttö 1500-luvulla*, 8–27. Kirja-Aurora, Turku.

Kielen kehitys ja suomennoskirjallisuus. – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 1, 162–171. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1084. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

- Michael Agricola als Bahnbrecher der finnischen Botanik. – Hans Fromm – Maria-Liisa Nevala – Ingrid Schellbach-Kopra (Hrsg.): *Jahrbuch für finnisch-deutsche Literaturbeziehungen* Nr. 39/2007, 44–59. Mitteilungen aus der Deutschen Bibliothek, Helsinki.
- Mikael Agricolan elämä ja elämäntyö. – Kaisa Häkkinen – Tanja Vaittinen (toim.): *Agricolan aika*, 13–23. BTJ Kustannus, Helsinki.
- Mikael Agricolan sanasto kielentutkijan silmin. – *Teologinen Aikakauskirja* 6/2007, 498–506. Teologinen julkaisuseura, Helsinki.
- Mikael Agricolan teokset ja kieli. – Kaisa Häkkinen – Tanja Vaittinen (toim.): *Agricolan aika*, 84–102. BTJ Kustannus, Helsinki.
- Monikielinen suomalaisuus Porthanin aikana. – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 1, 82–89. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1084. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Mursun ja norsun jäljillä*. – *Virittäjä* 111, 482–500. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Suomalainen kirjallisuus Ruotsin vallan aikana. – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 1, 24–33. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1084. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Suomen kielen sanakirjat. – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 1, 43–47. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1084. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Suomen kieli Mikael Agricolan *Abckiriassa*. – Kaisa Häkkinen (toim.): *Mikael Agricola. Abc-kiria. Kriittinen editio*, 62–92. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1121. Mikael Agricolan teosten tieteelliset editiot 1. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Suomen kirjakielen saamelaiset lainat. – Jussi Ylikoski – Ante Aikio (doaimahan): *Sámit, sánit, sátnehámit. Riepmočála Pekka Sammallahtii miessemánu 21. beaivve 2007*, 161–182. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 253. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- Suomi etsii paikkaansa mediassa. Lizeliuksesta von Beckeriin. – Jarkko S. Tuusvuori: *Kulttuurilehti 1771–2007*, 14–21. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1131. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Taudit ja tautien nimet Mikael Agricolan teoksissa. – *Kielikello* 4/2007, 22–24. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- K. H. – Irma Sorvali: Kieli muuttuu, entä käännöskieli? – H. K. Riikonen – Urpo Kovala – Pekka Kujamäki – Outi Paloposki (toim.): *Suomennoskirjallisuuden historia* 2, 376–386. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1112. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Akka tieltä kääntyköhön! Ämmät tuloo! [Arvostelu teoksesta Kaija Mallat: *Naiset rajalla*. Kyöpeli, Nainen, Naara(s), Neitsyt, Morsian, Akka ja Ämmä Suomen paikannimissä.] – *Virittäjä* 111, 435–440. Kotikielen Seura, Helsinki.

- Huomio, täällä ALFE! Kuuleeko kukaan? [Arvostelu teoksesta *Atlas Linguarum Fennicarum. Itämerensuomalainen kielikartasto. Läänemeresoome keeleatlas. Ostseefinnischer Sprachatlas. Лингвистический атлас прибалтийско-финских языков.* 1–2] – *Sananjalka* 49, 212–218. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Itzepe Teco Mestarins ylistepi. [Esimiehen alkajaissanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 11.4.2007.] – *Sananjalka* 49, 182–184. Suomen Kielen Seura, Turku.
- ”La langue du Perkelä!” [Arvostelu teoksesta Katja Huumo: ”Perkeleen kieli” – *Suomen kieli ja poliittisesti korrekti tiede 1800-luvulla.*] Historiallinen Aikakauskirja 1/2007, 96–101. Suomen historiallinen seura – Historian ystävien liitto, Helsinki.
- Mitä kirjakieli merkitsee kansalle. [Vuosikokousesitelmä M. A. Castrénin seurassa 12.4.2007.] – *M. A. Castrénin seura. Jäsentiedote* 2/2007, 2–5. M. A. Castrénin seura, Helsinki.
- K. H. (toim.): *Mikael Agricola. Abckiria. Kriittinen editio.* Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1121. Mikael Agricolan teosten tieteelliset editiot 1. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- K. H. – Tanja Vaittinen (toim.): *Agricolan aika.* BTJ Kustannus, Helsinki.
- Agricolaa Coca Cola -sukupolvelle. – *Mikaelin matkassa*, 21. Mikkelin hiippakunta, Mikkel.
- Agricolasta Ahtisaaren. Mikael Agricola rauhantekijänä. – *Mikaelin matkassa*, 22–23. Mikkelin hiippakunta, Mikkel.
- Avauksia Agricolan kieleen. – Marja Laine (toim.): *Suomen Tammi*, 32–34. Museovirasto–Opetushallitus–Ympäristöministeriö, Helsinki.
- ”Älä polje kirjaa kuin sika, vaikka hänes on vähä vikaa”. – *Virke* 1/2007, 26–27. Äidinkielen opettajain liitto, Helsinki.
- Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–10/2007:
- Almanakka toisilla, toisilla kalenteri
  - Ystäviä yli kielirajojen
  - ”Mitä tämä lipilaari tahtoo sanoa?”
  - Kelirikko katkaisi tiet ja työt
  - ”Niin kasvaa ruist, ohras, kaura, nisut / pavut, herneet ja muut jyvän sisut”
  - Huomenta, unikeot
  - Opiskelijaa etsittiin kauan
  - Virtuaalikeisarin uudet vaatteet
  - Lehtiä puusta ja paperista
  - Eläimellisiä jouluperinteitä

2008

Suomen kielen historia 2: Suomen kielen tutkimuksen historia. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 78. Turku. 243 s.

- Henrik Gabriel Porthan ja saamen kieli. – *Auraica. Scripta a Societate Porthan edita*. Vol. 1, 47–57. [Verkkolehti.] Porthan-Seura, Turku. [http://ojs.tsv.fi/index.php/Aur/article/viewFile/647/537]
- Paikannimet ja etymologia. – Päivi Venäläinen (toim.): *Kulttuuriperintö ja oppiminen*, 132–138. Suomen museoliiton julkaisuja 58. Opetushallitus–Museovirasto–Ympäristöministeriö, Helsinki.
- Suomen kieli vallan välineenä. – *Tieteessä tapahtuu* 6/2008, 3–8. Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki.
- K. H. – Mikael Reuter: Svenska och finska – så olika men ändå lite lika. – Torsten Hallberg (red.): *Nöd och lust. Sverige och Finland i samtid och framtid. Föreningen Nordens årsbok 2009*, 165–185. Föreningen Norden – Arena, Stockholm.
- Eeva Kangasmaa-Minn *14.4.1919 † 4.6.2008. – *Suomalainen Tiedeakatemia, Vuosikirja 2008*, 103–106. Academia Scientiarum Fennica, Helsinki.
- Kotus: Suomen kieliakatemia. – *Virittäjä* 112, 570–574. Kotikielen Seura, Helsinki.
- Onko suomi uhanalainen kieli? [Esimiehen alkajais sanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 7.4.2008.] – *Sananjalka* 50, 230–231. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Täyttä asiaa lintujen nimistä. – *Linnut* 3/2008, 30. BirdLife Suomi, Helsinki.
- K. H. (toim.): *Antti Lizeliuksen Suomenkieliset Tieto-Sanommat 1775–1776*. Wanhain suomen arkisto 1. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos. Turku.
- Juurevaa ravintoa. – *Gastronomie* 3/2008, 25. Wihuri Oy Aarnio, Helsinki.
- Miksi hyväuskoista sanotaan sinisilmäiseksi? – *Tiede* 8/2008, 64. Helsinki Media, Helsinki.
- Mistä juontaa sanonta ”suden hetki”? – *Tiede* 9/2008, 65. Helsinki Media, Helsinki.
- Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–12/2008:
 Ajanlaskua suomeksi vuodesta 1544
 Pakkanen paukkuu, jos paukkuu
 Naisia ja vaimoja
 Mitä huhtia huhtikuussa?
 Hiirenkorvien aikaan
 Peruna oli aluksi päärynä
 Verkkoja ja verkostoja vaikka missä
 Eloa eletään ja syödään
 Muuttolinnut murrilla
 Tähti on suuri, super sitäkin suurempi
 Hei kela vähän!
 Nyt meni pipariksi
- Kolumneja *Salon Seudun Sanomissa*.

2009

- Poikien keskustelukaavoja kolmella kielellä. – Kaisa Häkkinen (toim.): *Formulae puerilium colloquiorvm 1644*, 9–28. Wanhan suomen arkisto 2. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos. Turku.
- Poikien puheita suurvaltakauden Suomessa. – *Auraica. Scripta a Societate Porthan edita*. Vol. 2, 53–73. [Verkkolehti.] Porthan-Seura, Turku. [<http://ojs.tsv.fi/index.php/Aur/article/viewFile/2541/2350>]
- Suomen kielen evoluutio. – Ilkka Hanski – Ilkka Niiniluoto – Ilari Hetemäki (toim.): *Kaikki evoluutiosta*, 178–179. Gaudeamus, Helsinki.
- Verità e interpretazioni sul Kalevala. – *Settentrione. Nuova serie. Rivista di studi italo-finlandesi* 21, 38–39. Società finlandese di lingua e cultura italiana, Turku
- Suomen Kielen Seuran perustaja Martti Rapola. [Esimiehen alkajais sanat Suomen Kielen Seuran vuosikokouksessa 7.5.2009.] – *Sananjalka* 51, 189–192. Suomen Kielen Seura, Turku.
- Woi weickon, Ne Wanhat Tauat parahimmat. [Arvostelu teoksesta Simo Heinen: *Mikael Agricolan Vanhan testamentin reunahuomautukset*.] – *Sananjalka* 51, 214–217. Suomen Kielen Seura, Turku.
- K. H. (toim.): *Formulae puerilium colloquiorvm 1644*. Wanhan suomen arkisto 2. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos. Turku.
- Humanistit tähtäävät tulevaisuuteen. – *Ewert* 27.11.2009. Turun yliopiston verkkojulkaisu.
- Miksi meillä on paljon -nen-loppuisia sukunimiä? – *Tiede* 4/2009, 64. Helsinki Media, Helsinki.
- Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–9/2009 ja 11–13/2009:
 Kaamea kaamos
 Onko nimellä merkitystä?
 Tarkkaa peliä
 Kaviosalaatti lykkää jo kukkaa
 Hyvät naiset ja herrat!
 Valoa kansalle
 Kevyesti kesäterässä
 Mätäkuun juttuja
 Ruska ruskottaa
 Sikamainen lentsu
 Isäukko jyrisee
 Tonttuja ja tomppeleita
- Kolumneja *Salon Seudun Sanomissa*.

2010

- Johdatus Mikael Agricolan Psalttariin. – Kaisa Häkkinen (toim.): *Mikael Agricolan Psalttari 1551*, 7–15. Wanhan suomen arkisto 3. Turun yliopisto.
- Saksalais-suomalainen suursanakirja ajan tasalle. [Arvostelu teoksesta Jarmo Korhonen (toim./Hrsg.): *Saksa–suomi-suursanakirja, Grosswörterbuch Deutsch–Finnisch.*] – *Virittäjä* 114, 151–155. Kotikielen Seura, Helsinki.
- K. H. (toim.): *Mikael Agricolan Psalttari 1551*. Wanhan suomen arkisto 3. Turun yliopisto.
- Millaista suomea puhuttiin keskiajalla? – *Hiidenkivi* 1/2010, 16–19. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – Suomen kotiseutuliitto – Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsinki.
- Mistä on peräisin sanonta ”kaiken A ja O”? – *Tiede* 8/2010, 64. Helsinki Media, Helsinki.
- Omat sanat -kolumnit *Tiede*-lehden numeroissa 1–10/2010:
Vuohia kauriin merkeissä
Laskiaisen monet laskut
Aly hoi, älä jätä!
Kurki on kaikkialla kurki
Helatorstaina arki pysähtyi
Varokaa hullua kaalia
Piru merrassa, säkä pyydyksessä
Saako olla vihta vai vasta?
Joko rouskut rouskuvat?
Lokaa ja rapaa
- Kolumneja *Salon Seudun Sanomissa*.